

Izhaja vsaki dan

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri jutraj.
Posamične številke se prodajajo po 3 mrvč (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, Št. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
Cene oglasov se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke 21 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stot.; za oglasnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst K 20, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 st. beseda, najmanj pa po 40 stot. — Oglase sprejema inšerlatni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglašne in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijski list „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-branilniški račun št. 841.652.

TELEFON šte. 1187.

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Naj se torej jasni!

Viktorija! Zmaga! Gospodje pri „Slovenskem Narodu“ so zadeli na loterijo! Prišle so ven „ta prave numare“ — to je: „Slov. Narod“ je našel v „Rdečem praporu“ nekaj besed, ki jasno dokazujejo naš črni klerikalizem in le čudom se čudimo, da „Sl. N.“ ne obhaja slutnja, da smo bili mi pri „Edinosti“, ki smo dr. Šusteršiča inspirirali za tisti žalostno-glasoviti govor na slavnostnem zborovanju katoliškega shoda v Ljubljani. Kajti pri takih črnih, da kakoršnje nas je razkrinkal „Sl. Narod“, je možen tudi takov — najčrnejši zločin....

„Slovenski Narod“ triumfuje, da sedaj je jasno. Da, jasno je. Ali bodimo resni! Če ne drugo, pa vsaj to: kako mal korak je od resnega do — smešnega.

Pojmo k stvari! In ta ni bila prav taka, kakor bi jo hotel predstaviti „Slov. Narod“ se svojim citatom iz „Rdečega praporja“! Referent na protestnem shodu ni „energično prijel“ tržaskih voditeljev le zato, „ker se ne ganejo, da se je ukrenilo kaj odločnega proti črni reakciji, temveč jo še direktno podpirajo. O ne, stvar ni bila tako — rekli bi — nedolžna. Omenjeni referent je govoril marveč tudi o stvareh, ki niso s klerikalizmom in s „črno reakcijo“ prav v nikaki zvezi. Govoril je tudi o zadnjih občinskih volitvah v Trstu, ob katerih so voditelji naše stranke vse možno poskusili, da bi bili socijalno-demokratsko stranko pridobili za taktiko, s katero jedino bi bilo možno — in to brez vsake škode za principe, program in ugled socijalno-demokratske stranke — zlomiti moč gosposke kamore! In ravno to lojalno poskušanje naše stranke je porabil referent na rečenem protestnem shodu za najhujši napad in za podtikanja, ki so v diametralnem navskrižju z resnico. Pošteno, odkrito in brez vsacega ozira na lastno korist, imajočale gori označeni cilj pred očmi: tako je postopala naša stranka! Dotični referent pa jej je začel obdolženje, ki bi bilo — ako resnično — najsmotnejše za vsako stranko. Obdolžil jo je namreč, da je pod roko ravno nasprotno postopala, nego je govorila javno; obdolžil jo je, da je bila na skrivnem v zvezi s tistimi takozvanimi leccapiattini, s to najbolj odlozno politično strujo v Trstu. Obdolžil je torej našo stranko zavrtnosti in nelojalnosti.

O tem je govoril referent in po tem se je naša stranka morala čutiti globoko užaljeno! A sedaj ponavljamo vprašanje: v kaki zvezi so vse te stvari z namenom, ki ga je imel oni protestni shod?! Med socijalisti in narodno-napredno stranko v Ljubljani je bilo menda že dovolj in precej hudih diferenc — in nekatere teh niso baje prav prav starega datuma —, vendar se je socijalistični govornik na protestnem shodu g. E. Kristan (ima joči le namen shoda pred očmi) — taktno izogibal vsaki besedi, ki bi se bila le od daleč dotaknila omenjenih diferenc. Kristan je pač Kristan, drugi pa niso — Kristani. Zato pa je tržaski referent se svojimi napadi srečno dosegel to, da je se ono malo narodnih delavcev, kar jih je bilo na shodu, urno odšlo iz dvorane!

„Slovenski Narod“ nam tudi ne more odpustiti, ker ne preprečamo ustanovljanja nekih klerikalnih društev, katera da ne teže za tem, da bi spopolnila narodno organizacijo tržaskih Slovencev. — Za izgled navaja „Slov. Nar.“ naš sv. Ivan. Nu, pa dobro — pomenimo se malo o sv. Ivanu. O tem bi se dalo še le razpravljati, v koliko da se je sv. Ivan v resnici poklerikalil. A pustimo to in zapisimo raje nekaj družega. V nobenem kraju naše okolice nima morda „Slov. Narod“ toliko somišljenikov, kakor jih ima ravno pri sv. Ivanu. In sicer prijateljev, ki so se vedno ponašali z velikim vplivom na vse prebivalstvo in ki so kaj radi — če je bilo le možno — zavzemali nekako opozicijsko stališče proti vodstvu v Trstu? Kako torej, da mora sedaj „Slov. Narod“ navajati ravno sv. Ivan ka-

kor izgled snovanja klerikalne organizacije?! Zakaj niso somišljeniki „Slov. Naroda“ se svojim velikim vplivom preprečili tega?!

Zakaj? Nu, iz zelo naravnega vzroka: zato, ker zakonitega ustanovljanja društev sploh ni možno preprečiti.

A v tem pogledu naj bi posebno gosпода v Ljubljani kar lepo molčali! Tudi na Kranjskem se je menda ustanovilo še precej klerikalnih društev, ki nimajo namena, da bi spopolnjevale narodno organizacijo kranjskih Slovencev. A sedaj naj nam odgovore gospodje pri „Slov. Narodu“: koliko tacih snovanj so pa oni preprečili?! Koliko so dosegli v preprečanju nenarodnega delovanja teh organizacij?! Nekateri hudomušneži so nas drezali celo, naj vprašamo, koliko klerikalnih organizacij so gospodje v Ljubljani — izzvali?! A — kaj pravite?! Med mnogimi tukajšnjimi — in ne ravno brez pametnimi — Slovenci je zelo razširjeno celo to mnenje, da je na Kranjskem zelo priden povspeševatelj klerikalne organizacije — „Slov. Narod“!

Pismo iz Pariza.

Nad grobovi.

Odprta noč in dan so groba vrata,
Al dneva ne pové nobena patka!
Prešeren.

(Zvršetek.)

Ta impozantni spomenik obstoji iz 19 oseb v naravni velikosti, pod katerimi se odpira grob, da zagrne nad njimi velikansko kamenito ploščo za vedno. Mož in žena ležita tukaj mrtva drug poleg drugega, njima na kolenih pa malo dete. Plošča njih groba je privzdignjena in nanjo se naslanja ženski genij. Ob njuni strani prihaja po sedem oseb različne starosti, ki so ravnokar dovršile življenja tek. Dotim se nekateri radovoljno udajajo v kruto usodo, se drugi s strahom in grozo bližajo večnemu prepadu, vedoči, da „vse upanje pustiti mora, kdor tje pride“. Vse osebe na tem spomeniku so izklesane v popolni nagoti. Toda ta nagota je izvršena s tako umetnostjo in rekel bi, skoro ascetično, da se ne more nikdo izpodtikati ali pohujšati na tem, celo oni ne, katerim kaka nedolžna Muza ne daja mirno spati.... Ne, to ima velik estetičen in blagodejen upliv, in ta nagota te opominja z neko tajno grozo, da boš moral ravno tako reven in ubog zapustiti svet, kakor si se porodil.

Predaleč bi me zavedlo, ako bi hotel naštevati druge privatne spomenike, ki ohranijo sicer trajno umetniško vrednost. Omenim naj le pretresljiv spomenik, postavljen žrtvam iz nemško-francoske vojne, ki so darovale svoje mlado življenje v obrambo domovine. — Maja meseca 1871. bilo je to pokopališče bojno polje v pravem pomenu besede, kjer je več dni besnel ljut boj med lastnimi brati kakor med krvilačnimi hijenami.... Tu so se bili namreč utaborili komunardi, v nadi, da bodo mogli kljubovati pretečim napadom sovražnika. Toda zastoj! Vsa njih hrabrost in ves obupni boj jim ni pomagal. Prihrumele so čete iz bližnjega Versailles ter pričele usipati ogenj in streljo v podobi karteč na oblegance in dramiti mrtve iz večnega spanja... Vsaki grob, vsaki kamen, vsako drevo ima od tedaj svojo zgodovino, ko so jih pojili potoki človeške krvi. To grozno leto ni prizaneslo torej niti temu posvečenemu kraju, ker bojna furija je imela tukaj svoje zadnje zatočišče. Še zdaj je videti nasledke na spomenikih in v zidovju iz one burne dobe, ker vsega ni bilo možno popraviti.

Toda oglejmo si nekoliko prava ljudska pokopališča. Tu je sicer tudi še precej snažno in lepo, toda nasadi in vsa uprava ne dosega niti od daleč krasote in veličastnosti ravnokar omenjenega. Tu se človek lahko bolj nemoteno ugloblja za nekaj trenutkov v tragedijo življenja. Tu ni mnogo ponosnih spomenikov; en les navpik in les počez; na njem dan rojstva in smrti — to je vse. Velikanski javni grob ti zija nasproti, čigar vrata so na stežaj odprta noč in dan, da

pogoltno lahko v par urah na tisoče trudnih zemljanov v svoje nenasitno žrelo. In ni sovrastva, ne zlobe. Kakor smrt ne izbira, temveč kosi vse iz kraja, tako pripravljajo uprava tukaj skupen dom najboljšim prijateljem in najhujšim nasprotnikom, ne meneč se za to, kaj so si bili v življenju! — Skoro na vsakem grobu so prijazni nasadi lepo dišečih cvetic, ki jih skrbno zaliva stara mati, oropana zadnjega upa, mlada nevesta, ki jej je nemila smrt ugrabila ljubljence, otroci v nežni mladosti, plakajoči za dragimi roditelji, in tudi drugi, ki jih vodi tjakaj le kesanje, dobro vedoče, da so njim, ki zdaj mirno spijo pod cveticami, zadali v življenju bridke rane in se morda sami spoznavajo krivimi na njih prezgodnji smrti... In takih je jako mnogo, ki hočejo potem, ko je že prepozno, popraviti storjene krivice; izlasti se opazujejo na grobovih onih, ki jim je kruta usoda potisnila v roke morilno orožje, da so si sami prestrigli nit življenja. — Je že tako; človeku v tujini letijo misli vedno v domači kraj in primerja svoje običaje in naprave z drugimi, katerih mnogo bi bilo dobro posnemati. Spominjam se, da je po Slovenskem za zgoraj omenjene nesrečneže pripravljen neposvečen prostor, poseben koteček, kjer je onečesčen se mrtvi prah in postavljen takorekoč javnemu zaničevanju. Ni-li že največja kazen smrt? Ali se mora res zgreniti tudi življenje ostalim, ki so že obnemogli pod tem težkim udarcem, ter nanje kazati s prstom, češ „izobčeni so“. Saj cerkev tako lepo uči: „ljubi svojega bližnjega, odpusti mu!“ Zakaj torej srd preko groba?! Tudi v tem pogledu veje tukaj drug duh enakosti in pravice v socijalnem življenju, ko drugje razprostira še temna noč svoja črna krila. Tu ni razlike med kakovostjo smrti; zadnji počitek vseh je na istem posvečenem prostoru — in mirno spijo drug poleg drugega od cerkve izobčeni in pobožne device, ki so polovico svojega življenja preživele v molitvi...

Promemoria koroških Slovencev glede na volilno reformo za državni zbor.

(Izročeno vsem slovenskim državnim poslancem po predložitvi vladnega načrta volilne reforme.)

Tudi koroški Slovenci se strinjamo z namenom vlade, zastopstvo narodov v državnem zboru fundirati na načelo splošne in enake volilne pravice. Odločno pa moramo ugovarjati nakani nemško-nacionalne stranke, da bi se volilna preosnova porabila v to, da se koroškemu deblu slovenskega naroda podsekajo življenske korenine njegovega narodnega, političnega in tudi gospodarskega obstanka. Vladni načrt razdelitve volilnih okrajev na Koroškem ne pomenja nič več in nič manj nego našo neodvračljivo narodno smrt; čez naša mrtva trupla pa vodi preko Gorenjske in Goriške prav ob progi nove karavanske in bohinjske železnice nemški most do Adrije.

Po pravici smo že sedaj tožili o zatiranju slovenskega življa na Koroškem; živ dokaz tega zatiranja je dejstvo, da koroški Slovenci, odkar imamo ustavo, nismo nikdar bili po narodnem poslancu v državnem zboru zastopani, izvzemši kratko dobo treh let, ko je vsled kompromisa z nemškimi krčanskimi socijalci bil izvoljen Slovenec Lambert Einspieler. Tega je bila kriva Šmerlingova volilna geometrija, ki je k pokrajinam s pretežno slovenskim prebivalstvom priključila toliko trdo nemškega prebivalstva, da Slovenci napram gospodarskemu pritisku Nemcev in pritisku nemške birokracije nismo mogli priti do veljave. Tako so bili doslej sodni okraji Velikovec, Pliberk, Železna Kapla, Dobrlaves, Celovec in Trg (Feldkirchen) s 53.000 Slovencev in 46.000 Nemci združeni v en volilni okraj; 29.000 Slovencev v sodnih okrajih Borovlje, Rožek, Beljak, Podkloster, Trbiž in Paternion je volilo skupno s 30.000 Nemci bivajočimi v teh okrajih; 4500 Slovencev v sodnem okraju Šmohar pa je bilo pridanih zgornjekoroškemu mandatu z 52.000 Nemci.

Po dosedanjem volilnem redu imeli smo torej kljub vsej volilni geometriji vsaj upanje in teoretično možnost scasoma s pridnim delom doseči volilnih uspehov v dveh volilnih okrajih, tembolj ker so predstojee številke povzete po uradni statistiki o ljudskem štetju in je v resnici število Slovencev zlasti v volilnem okraju Borovlje-Beljak mnogo večje, tako, da se sme reči, da v tem okraju dejansko ne stoji 29.000 Slovencev nasproti 30.000 Nemcev, temveč vsaj 32.000 Slovencev nasproti 27.000 Nemcev.

Vladni načrt volilne reforme pa nam s kruto brezobzirnostjo jemlje še to, kar smo doslej imeli, ker razdeljuje kompaktno slovensko ozemlje na toliko kosov, da bosta izmed desetih volilnih okrajev samo dva popolnoma nemška, dočim bi v vseh ostalih osmih volilnih okrajih Slovenci volili z Nemci.

Evo številke po vladnem načrtu volilne reforme:

I. volilni okraj: mesto Celovec 21.500 Nemcev, 1.700 Slovencev.

II. volilni okraj: Celovec, sodni okraj brez mesto Celovec 21.600 Nemcev, 12.900 Slovencev.

III. volilni okraj: sodni okraji: Pliberk, Železna Kapla, Dobrlaves, Borovlje 7.400 Nemcev, 37.600 Slovencev.

IV. volilni okraj: sodni okraji: Velikovec, Svinec, Stari dvor 23.000 Nemcev, 11.300 Slovencev.

V. volilni okraj: sodni okraji: Št. Lenart, Volšperk, Št. Pavel 41.500 Nemcev, 1.300 Slovencev.

VI. volilni okraj: sodni okraji: Št. Vid, Krka, Breže 35.100 Nemcev.

VII. volilni okraj: sodni okraji: Trg, Milštat, Rožek 27.700 Nemcev, 7.500 Slovencev.

VIII. volilni okraj: sodni okraj: Beljak 25.900 Nemcev, 6.300 Slovencev.

IX. volilni okraj: sodni okraji: Podkloster, Trbiž, Šmohar, Paternion, Kotiče 29.200 Nemcev, 11.800 Slovencev.

X. volilni okraj: sodni okraji: Sovodje, Špital, Zgor. Bela, Vogliče, Greifenburg 38.000 Nemcev.

(Spomenici je priložen tudi zemljevid, ki na drastičen način izkazuje vladno volilno geometrijo Op. ured. „Edinosti“.)

Ta razdelitev volilnih okrajev kaže:

1. da se na Koroškem vlada ni držala načela, ki je je izvajala po drugih deželah, da se naj namreč volilci ločijo kar največ možno po narodnosti. Dočim je drugod s sorodnim prebivalstvom zlagala v en volilni okraj, je pri nas kompaktno narodno ozemlje nemškimi nacionalcem na ljubo, nam pa na škodo, na nečuten način razkosala in razbila;

2. da se vlada pri nas ni držala načela, da se več nego 20% istorodnega prebivalstva v enem volilnem okraju ne sme po večini drugorodnega prebivalstva majorizirati;

3. da je vlada na krut način zatajila načelo, da naj volilni okraji označujejo narodno posestno stanje posamičnih narodov, in

4. da po vladnem načrtu izmed 90.000 Slovencev na Koroškem pride samo onih 37.000, ki bivajo v okrajih Pliberk-Železna Kapla-Dobrlaves-Borovlje, v položaj izvoliti Slovence za poslance, dočim ostalih 53.000 Slovencev ostane za vse večne čase brez narodnega zastopstva v državnem zboru.

Pri tem pa se ne sme prezreti, da so zgorajšnje številke povzete po vladni statistiki, da pa dejansko na Koroškem ne živi samo 90.000 temveč vsaj 120.000 Slovencev. Iz tega pa sledi, da ostane brez narodnega zastopstva ne le 53.000, temveč vsaj 83.000 koroških Slovencev.

(Pride še.)

Volilna reforma v Avstriji.

„Deut. Nationale Corresp.“ poroča, da se odsek za volilno reformo sestane 12. t. m. ter da prične baje takoj razpravo § 6 vladne

predloge. Pripravlja se baje več načrtov glede uvedbe pluralnega zistema; dvomljivo je pa, da zadobe večino.

Glede razdelitve novih volilnih okrožij so že uloženi konkretni predlogi. Načelnik odseka za volilno reformo se te dni sporazume z ministerskim predsednikom o programu delovanja.

Govor posl. Klofača proti avstrijski politiki na Balkanu.

V ponedeljek zvečer je bila v Zagrebu Sokolom na čast večerna veselica, na kateri je imel tudi češki poslanec Klofač govor, v katerem je hudo napadal avstrijsko politiko na Balkanu, ki se poslužuje spletk, zvijač in obrekovanj ter preplavlja Balkan s svojimi vohuni. V očigled postopanja Avstrije, ki ima namen, da razširja nezaupanje in neslogo med balkanskimi narodi, je potrebno, da se vsi Jugoslovani združijo, da odvrnejo pangermansko nevarnost. Klofač je izjavil, da ima tudi potovanje cesarjevo v Bosno namen vzbuditi simpatije prebivalstva za Avstrijo. Konečno je govornik pozval navzoče, naj povsod propovedujejo slogo med Slovani.

Klofaču so frenetično ploskali ter ga na ramah nosili okolu.

Dogodki na Balkanu.

Vznemirljive vesti iz Makedonije.

Iz Makedonije prihajajo zopet zelo vznemirljive vesti, ki vzbujajo bojazen, da zopet vsplapola ustaja. V Makedoniji da vlada sedaj največja anarhija — oseba in imetje sta v neprestani nevarnosti. Sofijski dopisnik berlinskega „Lokal-Anzeigerja“ poroča o razgovoru z znanim glavarjem ustašev Borisom Sarafom, ki je dejal, da Makedonija se mora rešiti iz turškega jarma. V ta namen se prične zopet oborožen upor z geslom: „Makedonijo Makedoncem!“ Za ta boj je pridobljeno vse prebivalstvo. Napadi na železnice so se poprej vzpirjali z namenom, da bo Evropa opozorjena na to gibanje in da se Turčiji odtegne sredstvo za prevažanje vojakov. Ali ustaši opozarjajo vsikdar pravčasno železniške družbe, naj zaustavijo promet. Sedaj smo zopet na predvečer hudih dogodkov. Vsa organizacija je sestavljena iz centralnega odbora v Turčiji, iz predstaviteljev v inozemstvu in iz kontrolnih organov. Ustaši zahtevajo avtonomijo Makedonije pod katerimkoli vladarjem, bodi danskim, bodi švedskim, ali celo turškim. Čim bo Makedonija svobodna, bo najboljša prijateljica Turčiji. In ravno zato se Grki boje Makedoncev.

Ministerska kriza v Bolgariji?

Sofijski listi beležijo govorico, da je ministerski predsednik Petrov podal ostavko kabineta. Dobro obveščeni krogi pa ne verjamejo tem govoricam.

Grški patrijarh in knez Ferdinand.

Iz Carigrada poročajo: Oster odgovor bolgarskega kneza Ferdinanda na brzoglavko grškega patrijarha je uročil istemu dragoman bolgarske diplomatske agenture. Ko je dragoman izvršil svoj posel, mu je patrijarh obrnil hrbet, ne da bi bil izpregovoril besede.

Protigrško gibanje v Bolgariji.

Kakor javljajo iz Sofije, je ministerstvo sklenilo, da se da nazaj vse šole, ki so jim bile odvzete in tudi del odvzetih cerkev.

Grška vlada je zahtevala od Bolgarske odškodnino v znesku 2 mil. levov za škodo na lastnini, provzročeni Grkom povodom protigrških izgedov.

Dogodki na Ruskem.

Odstop Trepova.

Petrograjski listi ne potrjujejo se direktno vesti, da je general Trepov prišel pri carju ob milost, vendar menijo, da je to verjetno.

„Daily Graphic“ piše: Ako je car odpustil generala Trepova, tedaj je storil korak, ki utegne služiti v pomirjenje države; na drugi strani se pa zdi iz raznih poročil, da car odpušča Trepova radi tega, ker je razočaran radi politike njegove in ker vidi, da Trepov ne more več jamčiti za njegovo in varnost njegove palače. Vzlic temu se je nadejati, da ima to odslovljenje globokeji vzrok. Kajti gotovo je moral tudi car spoznati, da je politika generala Trepova popolnoma ponesrečila.

Vprašanje glede diktature.

Londonski „Times“ poročajo iz Petrograda, da pretresujejo sedaj v carjevi palači načrt, ki gre za tem, da se ustanovi dikta-

tura, ki jej pa naj ne bo na čelu posamična oseba, marveč kolegij, in katere členi naj bodo ministerski predsednik in tudi drugi ministri.

Kongres stranke „kadetov“.

„Voss. Zeitung“ poroča iz Petrograda: Vseruski kongres stranke „kadetov“ se bo vršil v Petrogradu dne 22. t. m. Ni dvomiti, da oblastnijske dovole kongres. Izključeno je, da bi se stranka združila z novo stranko „mirnega razvoja“.

Drobne politične vesti.

Za uradništvo državnih železnic. Ministerstvo za železnice je izdelalo načrte za zboljšanje gnotnega položaja uradništva najnižjih treh kategorij. V ta namen se opusti plačilna vrsta v desetem činovnem razredu ter bo začetna plača 1600 K, nadalje se nakažejo večji zneski v podporo potrebnim uradnikom imenovanih treh kategorij, izlasti ako so se zadolžili brez lastne krivde. Konečno bo večje število starejših zaslužnih uradnikov povišanih v osmi in sedmi činovni razred.

Ustava na Kitajskem. Kakor poročajo iz Pekinga, je kitajski cesar izdal razglas, v katerem pravi, da se v Kitajski uvede konstitucionalna vlada, ko bo narod za to dozorel. Razglas nadaljuje: Od početka naše dinastije so vladali modri cesarji ter so izdali zakone, ki so bili za svojo dobo umestni. Sedaj, ko občuje Kitajska z drugimi narodi, so naši zakoni in naš politični zistem zastarali in v naši državi je neprenehoma nemir. Zato je za nas potrebno, da si pridobimo več vednosti in da si sestavimo nov zakonik. Cesar obeta tudi upravne reforme. Čim bodo iste dovršene in ljudstvo v toliko vzgojeno, da bo zamoglo razumovati razmerje do vlade, podeli cesar ustavo.

Bolgarska deputacija pozdravi kralja Petra. Iz Sofije javljajo: Vlada namerava odposlati na mejo civilno in vojaško deputacijo, da pozdravi kralja Petra, ki potuje sedaj po vztočni Srbiji.

Italijanska kraljeva dvojica na Cetinju. Iz Rima poročajo, da obišče italijanska kraljeva rodbina se pred božičnimi prazniki črnogorsko knežjo rodbino.

Obletnica sultanovega nastopa vladanja. Iz Carigrada javljajo: Sultanu so včeraj, povodom obletnice njegovega nastopa vladanja, čestitali veliki vezir, ministri in dvorni dostojanstveniki. Potem je vspregel sultan cerkvene dostojanstvenike, v imenu katerih je kakor navadno, govoril grški patrijarh. Sultan se je zahvalil ter je, kakor vedno, priporočal slogo.

Proti ameriškim milijonarjem. Kandidat demokratske stranke za stolico predsednika Združenih držav Bryant je izjavil, da je treba truste odpraviti. Prišel je čas, da se zruši plutokracija, ki narod izsejuje.

Domače vesti.

„Slovenski Narod“ je menil, da nas je bogve kako krvavo zadel, ko je razglasil v široki slovenski svet, da „Edinost“ prinaša pač dolgovorne članke o veteranskih izletih, ali o protiklerikalnih shodih da ne poroča.

Najprej ni res, da mi prinašamo dolgovorne članke o veteranskih izletih, potem pa je res, da smo prinesli o izletu v Rihenberg le kratko notico nekoliko vrstic, to pa na prošnjo dopisnika, ki ne pripada klerikalni stranki na Goriškem! Sapienti pauca!

Nepotrebno opozorjenje! — Hvala na ljubeznivosti! „Slov. Nar.“ nas je hotel — v znani svoji naklonjenosti do nas — opozoriti na pozornost, ki nam jo je pred par tedni posvetil kamniski „Naš list“. V tem slučaju je bilo ljubljansko glasilo (da bo bolje „držalo“) tako... napredno, da je ponatisnilo kar vse od besede do besede, kar je z vsem svetom nezadovoljna duša v kamniškem listu izbruhnila proti nam.

Če je menil „Slovenski Nar.“ da bomo kar „pa“ po opozorjenju na sodbo „Našega lista“ o našem listu, se je prav temeljito zmotil. Vedeli smo že popred, ker dotična številka kamniškega lista leži že dolgo na naši mizi in se — smejali. Man kennt die Lente und man ist — nicht verstimmt! Zato smo kar hitro odločili: na take insolence je preziranje najboljši odgovor. Nu, ker imamo že pero v rokah, naj povemo, da je prav tisti članek, ki ga je „Naš list“ citiral v dokaz ničvednosti „Edinosti“, spisal naobražen poznan slovenski jurist, ki je gotovo že več storil za veljavo slovenskega jezika na polju

justice, nego vsi tisti, ki v Kamniku mažejo papir s črnilom le v ta namen, da kaj umazanine odpada na — druge.

Tako se je zloilo nekaj tudi na „Edinost“. In „Slov. narod“ nam vošči „dober tek“! Mi pa odklanjamo to voščilo in bi prosili, naj „Slov. Narod“ sam poprej dobro prebavi vse tisto s čemer je „Naš List“ že prej njemu postregel.

Ohranite lepo narodno nošo! Odbor fantovskega plesa v Škedenju, ki se je vršil prošlo nedeljo, je gotovo zadovoljen s svojim vspehom, kajti navzlic negladnemu, prašnemu plesišču ob cesti se je vrtele po njem okolo 50 parov, ali, seveda, ne brezplačno.

Mimoidoči tujec je lahko z zanimanjem opazoval rajajočo družino, kajti njemu je zvenelo nasproti le zadovoljno smehljanje, le splošna radost, le sreča ljubezni. Z drugačnimi oči pa se je gotovo oziral marsikateri domačin po mladih brhkih plesalcih, kajti, česar ni pogrešal tujec, iskal je našinec zastoni. Ko pa si domišljam vzroka moram, žalibog, vsklikniti: izginila je krasna švedenjska noša!

Še pred nekoliko leti je divna narodna oprava dičila mične Škedenjke. Dandanes pa pokriva volneno ali svilenno krilo ono telo, ki bi je moral objemati prijazni nagubani „kamizot“ iz belega platna s pisanimi obšivi.

Izginila je srajca s širokimi, dolгими, zavihanimi rokavi, da ni v nadlego nacrfrani, našemljeni svileni „bluzi“ vijoličaste, pomarančaste, ali višnjeve barve. Izginila je pazljivo likana peča s finim vezanjem, da se tem bolje vidijo koščene lasnice in glavniki in tu pa tam kak „pristen“ — dijamant.

Izginile so iz uhljev dragocene „joce“ in ponosne „košarice“, ki jih je še ranjka babica skrbno spravljala v svojo orehovo skrinjo, povrnivša se od kake narodne in cerkvene slavnosti. Pa kdo bi zameril če se na nežnih ali krepkih prsih ne šopiri več rdeči nagelj z „erbarozo“, saj ne raste več na nobenem okencu — — — treba si je torej v mestu nakupiti opojnih gardenij in tuberoz, obvezanih z nevsmiljeno žico, ako se hoče imeti „pušelj“ ob pasu. Izginilo je vse! — izginile so tudi snežno-bele nagubane nogavice in oddale svoj vabljivi prostor gladkim, rdečim, modrim in progastim nogavicam.

Kdor je prošlo nedeljo opazoval plesoče čvrste Škedenjke, bi si gotovo ne mislil, da vse te devojke v svilnatih bogatih blazah, svilenih dolgih in ozkih krilih s „kamufi“, bodo hitele drugega dne z jerbasom na glavi v mesto in naposled čepele po trgu pred jerbasom kruha.

Kako vse drugačni so vendar možki v tem oziru, koliko več resnobe je pri njih!! Mladi „partnerji“ se še niso dali preslepiti od nove mode ali kakega praznotnega nasveta, ampak otvorili so ples v svojih suknjih modrih dokolenkah, izpod katerih je nad belimi nogavicami lukala svileni podveza. V beli „pošterkani“ srajci, tesnim modrim telovnikom s srebrnimi gumbi, s širokim slamnikom, odičenim s cvetjem in trakovi, so korakali vaški mladeniči ponosno za svojo zastavo. Škoda, da jih je bilo (morda radi pomanjkanja oblek) premalo število.

A veselje jih je bilo gledati in marsikateremu starčku je zaigrala v očesu solza blagega spomina. A koliko lepše bi bilo, da so se tudi njih mlade in mične pajdašice oblekle njim enako.

Saj ob takih izrednih dnevih, kakor je vsakoletni fantovski ples, ki je v običaju že od pradedov, vsaj ob enakih slučajih in cerkvenih praznikih naj bi se vrle okoličanke oblekle v svojo narodno nošo. V narodni noši, čujte, bode vaš lep obrazek še lepši, vaš prijazni nasmeh še ljubeznjivejši, vaša slovenska govorica milejša.

Ne pomnite-li letošnje procesije Sv. Reš. Telesa? Zakaj je bilo vse tako slovesno, tako praznično?! Samo zato, ker je obilica pametnih poročenih še mladih žen stopala po vasi v priljubljeni narodni noši. Samo one so bile v diko vsej procesiji; žal, da jih ni posnemalo mnogo več, žal, da se niste mogle uvrstiti tudi ve mladenke med nje!!

Nikar ne mislite, da ste nazadnjaške, ako se oblečete v narodno nošo, ako se opravite „po starem“, ampak zaupajte dobromiselnemu nasvetu, da so nazadnjaške s svojim mnenjem le one, ki se oblačijo v fine čipkaste obleke francoskega kroja, dočim jim kakor kmečkim dekletom pripada le krasna narodna noša. Ob delavnih opuščajte jo, če se vam res dozdeva, da je za vsakdanjost predraga, ali ob slovesnostih in izrednih dnevih odličite se z njo, kajti občudovali vas bodo opazovalci,

zasmehoval med temi pa k večjemu kakov „pandolo“.

M.

V pojasnilo oziroma zadoščenje. V številki 30. minolega meseca smo priobčili notico, da je bila služkinja Kristina M., doma iz Gorjanskega, aretovana, ker je bila obdolžena da je ukradla nekaj perila. Oziroma na ta slučaj nam je došlo sledeče pojasnilo: Obdolženska je vstala dotičnega dne zjutraj in je pomela hišo. O tem je našla na tleh eno krono, ki jo je dela v žep z namenom, da jo kasneje izroči gospodarju. Gospodar dospel v kulinjo se je ogledal hitro po tleh ne da bi kaj rekel, in je Kristino kar naravnost obdolžil tatvine jo udaril in jo — ne da bi jo pustil do besede — izpahal iz hiše. Kristina je odšla in se ni več povrnila v hišo gospodarja, ker se je bala. Zatekla se je k neki znanki, kjer je bila več dni. Na to je bila nekaj časa za postrežnico v neki rodbini, zatem je dobila službo v neki družini v Rojanu. Ko je bila tu že kakih 14 dni, so nekega dni prišli po njo redarji vsled ovadbe prvega gospodarja, češ, da mu je ukradla tisto krono. To je bilo v torek a v petek je bila razprava na okrajni sodnji za kazenske stvari, kjer je bila Kristina popolnoma oproščena. Vprašal bi kdo, zakaj ni nesla pozneje krone gospodarju? Tudi to je lahko umeti. 16-letna Kristina je že po navadi silno boječa. A po brutalnem postopanju gospodarja, ko jo je pahnil iz hiše, je bila še bolj preplašena. Zato se ni upala nazaj v gospodarjevo hišo. Najbolji dokaz za to je okolnost, da tudi po svoje dvamesečno plačilo, ki je imela dobiti, si ni upala iti. Sedaj je stvar še v rokah policije, kamor je pozvan gospodar, da prinese denar; če ne stori tega, bo sledila tožba.

Dalje smo prejeli: V „Edinosti“ od 24. avgusta je bila priobčena notica, da je Fran Perdec ukradl Andreju Nedoku uro z verižico. Opozarjamo vas, da je tu zamenjeno ime okradenega z imenom obdolženca (ki pa je mej tem izginil iz Trsta). Okraden je bil torej Fran Perdec. Prosimo Vas, da opozorite na to pomoto, ker je bil neki lahkoživec iz Rojanu tako „dober“, da je razglabljal, da je Perdec ukradl to uro.

Slednjič smo naprošeli da priobčimo resnici na ljubo: Med drugimi je pred nekaj dnevi sporočil tudi Vaš list, da sva bila podpisana aretovana radi sleparije z oljem. Izvolite priobčiti, da je sodna preiskava dokazala najino popolno nekrivdo, zbog česar sva bila takoj izpuščena na svobodo. Tako sva dobila vsaj nekaj zadoščenja za veliko krivico, ki se je nama zgodila. Z odličnim spoštovanjem: I. R. iz Rodika in F. H. iz Planine pri Vipavi.

Odlikovanje. Profesor zavoda za babice, deželni zdravstveni svetnik dr. Welponer, je imenovan vladnim svetnikom.

Namestnik princ Hohenlohe častni meščan Volovske. Občina Volovska — Opattija je imenovala c. kr. namestnika tržaškega princa Hohenlohe svojim častnim občanom.

Vsi v Tolmin na 8. t. m.! To je volilna misel teh dni rodoljubom, rodoljubkam, narodnim društvom, ljubiteljem narave, ljubiteljem izletov in posebno še nadežni mladini!

Kolikokrat smo že čuli ime: Tolmin! Sedaj je najlepša in najceneja priložnost, da si ogledamo ta divni predel slovenske zemlje in zajedno tudi novo železnico! Z našo skupnostjo pa pripomoremo veličastnosti tolminskega narodnega slavlja — slavlja prebujenja in vstajenja našega naroda! Naša čast nas kliče v Tolmin!

Zabava bo v ponosnem Tolminu raznovrstna, tako, da bosta dan in noč prekratka! Tam se snide narodna vojska pevskih in sokolskih društev, tam vzkipi narodno pisano življenje v veselje svobodnih dni...! Zato vsi v Tolmin!

Kirilov.

Izlet v Benetke. V soboto odide elegantni parnik „Adriatico“ na izlet v Benetke. Odhod v soboto 8. t. m. popoldne ob 2. uri, povratek iz Benetek v nedeljo 9. t. m. ob 7. uri zvečer. Parnik odpluje od postola sv. Karla. Vozni listki za tja in nazaj stanejo za I. razred K 6.—, za II. razred K 5.—. Vožnja samo tja ali samo nazaj stane K 4.—. Listki so na prodaj v tobakarni na Corsu št. 15.

Bič je 25-letni voznik Josip S., stanujoči v Rojanu, ukradl vozniku Ernestu Sinerodi, ki stanuje v Rocolu. Bič je vreden krono in 40 stotink. Josip S. je bil aretovan.

Ukraden čoln. Na zahtevo finančnega uradnika Rudolfa Delana, ki stanuje v ulici Domenico Rossetti, je bil včeraj aretovan 25-letni težak Gvidon S., stanujoči v ulici del Molino a vento. Gospod Delan ga je pa dal aretovati zato, ker je Gvidon ukradl čoln, vreden 60 kron, ki je bil lastnina inšpektorja javnih skladišč, gospoda Rella. Čoln so našli v kanalu blizu cerkve sv. Antona novega.

Nesreča v kamenolomu. V kamenolomu Proian & drugi pri Izoli se je včeraj v jutro pripetila nesreča. Delavca 54-letni Anton Radivoi in 29-letni Dominik Piol, oba doma iz Izole, sta imela opraviti okoli že nabasane mine. Hkratu je pa mina eksplodirala, ko sta bila ona dva še tam. Delavca sta se zgrudila na tla in ko so pritekli k njima njiju tovariši, so ju našli oba vsa krvava in brez zavesti. Pozvali so na to tamonjšnjega občinskega zdravnika, ki je podelil obema najnujnejšo pomoč ter ju dal potem nemudoma odvesti v bolnišnico v Trst. Radivoi je bil jako težko ranjen po glavi, po obrazu, po rokah in tudi na očeh; Piol pa — istotako težko — po glavi in po rokah. Prvega so vsprejeli v V. okulistični, drugega pa v X. kirurški oddelku.

Tatovi pri urarju. Predsinočnim ob 11. uri in pol je neki redar našel, da so odprta vrata delavnice in ob enem prodajalnice urarja Antona Rendica v ulici delle Sette Fontane št. 8. Dal je o tem obvestiti gosp. Rendica, a ta je — prišedši tja — konstatoval, da sta mu bili ukradeni le dve stari žepni uri iz kovine. Najbrže so bili tatovi prepoznani.

Koledar za vreme. Danes: Viktorin, mučenec; Osvin; Nedelja. — Jutri: Čaharija, prerok Radonice. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne 4-39° Celsius. — Vreme včeraj: lepo.

Društvene vesti in zabave.

Slavnost v Tolminu. Onim, ki se mislijo udeležiti izleta na veliko narodno slavo v Tolminu dne 8. t. m. s posebnim vlakom in si še niso oskrbeli listkov — se naznanja, da naj se ne zanašajo morda celo na zadnji dan, ker znajo sicer zaradi pomanjkanja vozov ali točnega odhoda posebnega vlaka ostati v Trstu. Število udeležencev, ki kupi listke do danes zvečer, bo mero dajno za število voz posebnega vlaka.

Gospodarstvo.

Poziv trgovsko-obrtne zadruge v Trstu.

Meseca aprila letošnjega leta je ustanovilo „Trgovsko izobraževalno društvo v Trstu“ s svrhu vzdrževanja trgovske šole denarni zavod: „Trgovsko-obrtne zadruge v Trstu“, ki je začela poslovati 17. aprila t. l. in se je primerno močno razvila. Nadejati se je, da bo že drugo leto vstanu odpreti toliko potrebno trgovsko šolo, ki ne bo le za Trst in okolico, ampak za vse slovenske pokrajine celikanske važnosti: kajti dijaki, ki bodo v Trstu študirali, ne bodo imeli samo priliko naučiti se samo teorije, ampak bodo lahko vsak dan opazovali pravo, živo trgovino, česar v drugih manjših mestih ne morejo. Sodelovanje raznih drugih faktorjev in oseb ter podpore so tudi že zagotovljene, ali glavna tež bo na ramah „Trgovsko-obrtne zadruge“. Da bo ta mogla svojo nalogo rešiti, je treba, da se ista že sedaj, prvo leto močno razvije in popne do potrebne višine. Ker pa noče delati tukajšnjim slov. denarnim zavodom konkurence s tem, da bi jim odjemavala vloge, se obrača tem potom do močnejših slovenskih zadrug z uljudno prošnjo, da naj v razmerju denarnih preostatkov naklonijo vloge po kolikor možno nizkih obrestnih merah. Zadruga je tekom tega kratkega časa, kar posluje, t. j. od 17. aprila do 14. julija t. l. imela že čez 336416 K 22 st. prometa in bi svoje delovanje znatno povečala, ako bi imela zagotovljeno podporo raznih zadrug, kar bi bilo tudi zadrugam samim v korist, kajti Trst je denarno središče na našem jugu in ima ugodne zveze s slovenskimi pokrajinami, da v slučaju potrebe hitro dobe svojo logo zopet nazaj, ako jo potrebujejo. Opomniti je še, da je „Trgovsko-obrtne zadruge v Trstu“ z neomejenim jamstvom, da šteje že danes 165 zadržnikov, da jih je med temi mnogo jako vgladnih in premožnih, da je odstvo v dobrih, izkušanih rokah, in da je v odboru in nadzorstvu mnogo blizh in delavnih moči, ki se z vso vnetost trjujejo za procvit in vspeh zadruge, katera naj s svojim čistim dobičkom vstanovi in vzdrži za vse Slovence tako krvavo potrebno „trgovsko šolo“ v Trstu.

Sredstvo proti trtni uši. Kemik Behr zatrjuje, da je našel sredstvo proti trtni uši. To da je možno zamoriti s pomočjo elektrike, ne da bi to škodovalo trti. Bavarska vlada dela sedaj poskuse s tem novim načinom.

Aluminij v Bosni. V večih krajih Bosne so geologi odkrili velike plasti aluminija.

Razne vesti.

Dvorni blagajnik defraudant. Blagajnik švedskega dvora, grof Wrangel, je poveril iz kraljeve blagajne večjo svoto denarja in potem zbežal v Ameriko.

Koliko davka plačuje južna železnica? Minolo leto je plačala južna železnica 9 milijonov kron davka, čistega dobička je pa imela 18 milijonov kron.

Italijanski dramatik umrl. V Parelli pri Ivrei v Piemontu je v nedeljo umrl italijanski dramatik Giuseppe Giacosa, star 59 let.

Vročina v Berolinu. Huda vročina, ki vlada že nekoliko dni sem na Angležkem, se je razširila tudi na kontinent. Tako so imeli v ponedeljek v Berolinu 36 stopinj Celzija. Mnogo oseb je zadela solnčarica.

Tehniške in trgovske šole na Pruskem. V Prusiji je 19 šol, v katerih se poučuje o predelovanju kovin in o gradbi strojev. — Te šole pohaja 3132 dijakov. Dalje je 33 stavbinskih akademij s 5885 dijakov, 39 šol za tkalsko in druge industrije s 14.424 dijakov, 1301 šola za strokovno-obrtno izobrazbo z 202.905 dijakov-obrtnikov, ki so obvezani k strokovnemu pouku. 94 sličnih zavodov s 23.905 dijakov obstaja za dobrovoljni pouk. Trgovskih šol je 316 s 34.206 dijakov. V desetih okrožjih je uveden obvezen pouk v trgovskih stroki. Obrtne zadruge, izlasti peki in mesarji, vzdržujejo 423 strokovnih šol z 28.124 dijakov. — In v Avstriji?

Silna vročina v Parizu. Kakor poročajo iz Pariza, je bila v ponedeljek tamkaj silna vročina. Toploter je kazal do 38 stopinj Celzusa. Šestdeset oseb je zadela solnčarica: 30 oseb se je zgrudilo, ko so koračkale po trgu Concordia; tri so umrle.

Gradnja zvonika sv. Marka v Benetkah. Profesor Luxa je preiskoval kamnenje, namenjeno za temelje zvonika sv. Marka v Benetkah, a konstatiral je, da ima preveč žvepla, valed česar je preslabo, in da bo treba uporabiti druge vrste kamnenje.

Brzobjavne vesti.

Avstroogrski častniki v Perziji. TEHERAN 4. Danes sta dospela semkaj oba avstro-ogrski častnika, ki sta poklicana kakor instruktorja za perzijsko armado.

Glavni shod kongresa nemških železniških uprav.

DUNAJ 4. Danes predpoludne je pričela v zbornišni dvorani deželne hiše na tri dni določena razprava generalnega shoda kongresa nemških železniških uprav, na katero so došli med drugimi tudi minister za železnice dr. Derschatta, minister za notranje stvari Bienenroth, deželni maršal Schmolk itd.

Vojaške vaje v Šleziji.

TEŠIN 4. Danes so bile končane velike vojaške vaje. Ko se je cesar vračal z vaj, ga je občinstvo povsod živahno pozdravljalo. Popoldne se je cesar poslovil od inozemskih vojaških atašeev. Poslovila sta se pri vladarju tudi nadvojvoda Fran Ferdinand in Friderik.

Velika povodenj v Indiji.

LAHORE 4. V pokrajini Bihar je nastala velika povodenj, ki je pokončala vso letino. Mnogo vasi je odnesla voda. Na poljih je vode 9 čevljev na visoko. Kmetje so zbežali v višje ležeče kraje.

Turčija mobilizuje.

CARIGRAD 4. Govori se, da se že sedaj za obmejno stražo v 3. zbornem solunskem okrožju mobilizuje ena divizija in da bo divizija drinopeljskega zbora zasedla okrožja ob Crnem morju.

Konferenca francoskih škofov.

PARIZ 4. Papež je udeležnikom druge konference škofov strogo naložil, da morajo o razpravah konference molčati. Z ozirom na najnovejša odkritja o prvi konferenci so izdane posebne odredbe, da se po možnosti prepreči slične nepravilnosti. Škofje bodo najbrž imeli na dan po dve zborovanji. Sodi se, da bodo zborovanja trajala do 8. t. m. Glasom izjav prelato, ki so v zvezi s tukajšnjimi nadškofijskimi krogi, se bodo škofje posvetovali o sredstvih in potih za ustanovljenje nove bogoslovske organizacije in za nabavo novega bogoslovskega proračuna.

PARIZ 4. Plenarni shod francoskih škofov se je pričel danes ob 10. uri predpoludne v nadškofjski palači. Posvetovanja škofov so tajna. Novinarjem je ustup k posvetovanjem v nadškofjski palači prepovedan.

PARIZ 4. Prvo plenarno zborovanje francoskega episkopata, na kateri je prišlo 82 škofov, je končalo opoludne. Pred sejo so se škofje zbrali v nadškofjski kapeli na skupno molitev in po seji so odposlali papežu udanostno izjavo.

R u s i j a.

PETROGRAD 4. Govorice, da odstopi Trepov, so neosnovane. Istotako so tudi nerušne govornice, da se je zdravje generalovo poslabšalo.

PETROGRAD 4. Na carjev ukaz bodo radi predaje Port-Arturja postavljeni pred novo ustanovljeno vojno sodišče generala Steselj in Fock ter polkovnik Reiss, ako oblast-nije, katerim je poverjena preiskava, po zaključku iste, soglasno ne sklenejo, da se kazensko postopanje ustavi, oziroma da se krivce kaznuje disciplinarnim potom.

BEROLIN 4. „Wolffov biro“ poroča iz Odeze od 3. t. m.: Tukaj krožijo govornice, da so oblastnije v minoli noči odkrile vojaškoteroristično organizacijo, ki je imela namen uničiti vse predstojnike. Našli so baje obsežna dopisovanja z drugimi revolucionarnimi organizacijami. Kakor se govori, je bilo aretovanik 14 častnikov in en polkovni zdravnik; poslednjega obdolžujejo, da je vodil v intendanturnem posloplju tajna vojaška zborovanja. Druge govornice pravijo, da je bila tukaj ustanovljena „bela garda“, ki je baje takoj izdala razglas, v katerem se nahaja smrtna obsodba proti mestnemu glavarju in proti vsem nasprotnikom črne garde. Strajkujoči pristanišni delavci so danes umorili delovoditelja inženirja Gretchya, ki so ga delavci obdolžili, da je preprečil sporazum z delodajalci.

RIGA 4. Vojno sodišče je zaključilo revizijo kazenske razprave proti bojnim zadržgam. 24 obtožencev je bilo obsojenih na 7 do 15 let. Dve ženski sta bili oproščeni.

PETROGRAD 4. Katoliški škof v Vilni, bivši poslanec dume baron Roop, je odredil za duhovnike svoje škofije socialno-politična predavanja. Za predavanja je bil pozvan profesor krakovskega vseučilišča, Czerkavski.

PETROGRAD 4. (Petr. brz. ag.) Agent tajne politične policije, ki je pred nekoliko dnevi v pijanem stanju ustrelil z revolverjem proti vratom italijanskega konzulata, je bil disciplinarnim potom odpuščen iz službe in obsojen v trimesečno ječo.

PARIZ 4. „Humanite“ je objavila razglas Maksima Gorkija, v katerem se francoske delavce pozivlja, naj z denarnimi zneski podpirajo ruske revolucionarce.

PETROGRAD 4. Iz Sebastopola poročajo, da sta dve torpedovki, s katerih so zginili trije topi, samovoljno odpulili, ko se je prišlo na sled, da so izginili topovi.

Trgovina.

Borzna poročila dne 4. septembra.

Tržaška borza.
Napoleoni K 19.07%—19.09%, angleška lire K — do —, London kratak termin K 239.95—240.20 Francija K 95.22—95.40, Italija K 95.22—95.40 Italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.22—117.40, nemški bankovci K —, avstrijska enotna renta K 98.95—99.25, ogrska krona renta K 94.55—94.85, italijanska renta K —, kreditne akcije K 672.25—676, državne železnice K 675—677—Lombardi K 166.50—168.50 Lloydove akcije K 738—774.25 Srečke Tisa K 331.75—336.75, Kredit K 456—do 483—, Bodenkredit 1880 K 302—310—, Bodenkredit 1889 K 302—310—, Turške K 160.50 do 162.50 Srbske — do —.

Dunajska borza ob 2. pop.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.—	100.15
„ „ „ srebru	100.0	100.15
Avstrijska renta v zlatu	117.05	117.10
„ „ „ v kronah 4%	99.35	99.35
Avstr. investicijska renta 3 1/2%	89.10	89.10
Ogrska renta v zlatu 4%	112.50	112.59
„ „ „ v kronah 4%	94.65	94.65
„ „ „ 3%	84.40	84.40
Akcije nacionalne banke	177.5—177.0	—
Kreditne akcije	673.25	672.0
London, 10 Lstr.	239.95	239.95
100 državnih marz	117.20	117.20
20 marz	23.46	23.46
20 frankov	19.09 1/2	19.06 1/2
100 ital. lir	95.35	95.39
Cesarski cekini	11.31	11.31

(Dalje na četrti strani).

Obrtnijsko društvo (Nar. dom) v BARKOVLJAH

razpisuje službo krčmarja

Pismene ponudbe je doposlati do 15. septembra na odbor.

Posojila

od 500 do 50.000 kron zamore dobiti vsaka oseba pod ugodnimi pogoji, toliko kar se tiče glede povrnitve glavnice, nizke obresti, kolikor glede jamstva, ne da bi bilo treba kaj naprej plačati. Daje se posojila na hipoteke na poslopja in zemljišča v mestu in okolici, zajamčena je največja tajnost. — Za nadaljna pojasnila se je obrniti na

GIOVANNI SPANGHERO

zapriseženi cenilec

od 11. predpol. do 1. ure pop. trg S. Giacomo 2 I. n. (Corso)
in od 5. do 8. ure popol. v pisarni ulica Carlo Ghega št. 3.

od 500 do 50.000 kron zamore dobiti vsaka oseba pod ugodnimi pogoji, toliko kar se tiče glede povrnitve glavnice, nizke obresti, kolikor glede jamstva, ne da bi bilo treba kaj naprej plačati. Daje se posojila na hipoteke na poslopja in zemljišča v mestu in okolici, zajamčena je največja tajnost. — Za nadaljna pojasnila se je obrniti na

GIOVANNI SPANGHERO

zapriseženi cenilec

od 11. predpol. do 1. ure pop. trg S. Giacomo 2 I. n. (Corso)
in od 5. do 8. ure popol. v pisarni ulica Carlo Ghega št. 3.

Deška meščanska šola v Postojni.

Št. 2.

Razglas.

Na deški meščanski šoli v Postojni se prične šolsko leto 1906/7 v ponedeljek, dne 17. septembra t. l.

Vpisovanje v prvi razred je v četrtek, petek in soboto, dne 13., 14. in 15. septembra od 8. do 12. ure v ravnateljevi pisarni, ki je začasno v poslopju ljudske šole v Postojni.

V I. razred se sprejmejo vsi tisti dečki, ki dokažejo s šolskim naznanilom, da so z zadostnim vspehom dovršili peto šolsko leto (ne 5. razred) kateresikoli javne ljudske šole ali zasebne ljudske šole s pravico javnosti.

V soboto, dne 15. septembra ob 10. uri je sprejemna preizkušnja za tiste učence, ki ne morejo dokazati, da so z zadostnim vspehom dovršili peto šolsko leto, ki pa so dopolnili 11. leto starosti ali ga dopolnijo najkasneje do 15. januarja 1907.

Ravnateljstvo trirazredne deške meščanske šole

V POSTOJNI, 1. septembra 1906.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Alojzij Gregorič

Tovarna za krtače in čopiče z zalogo

gaginega perja. iztepačev.

Cene zmerne.

TRST — ulica Stadion 3 — TRST

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Trgovina z manufakturnim blagom

Rossit & Kancich

Nasledniki Luigi Ricci-ja

Trst — ulica Malcanton št 10 — Trst

Velika množina perila

po eni, da se ni bati tekmovanja.

Kotonina surova za srajce po nvč. 14 in ve	
Chiffon	16
Madapolam	18
Nazoviplatno	16
Kotonina surova za rjuhe	40
„ „ „ bela	18

VELIKA IZBERA

perkalov, batist, zephir, borgetov itd.

Trgovina z manufakturnim blagom

Rossit & Kancich

Nasledniki Luigi Ricci-ja

Trst — ulica Malcanton št. 10 — Trst

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Živinski semenj

v Dekanih

ki se obdržuje navadno 9. septembra, bo letos radi nedelje, ki pride na omenjeni dan, v ponedeljek 10. septembra.

DEKANI, 4. sept. 1906.

Župan.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tosa št. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:

PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nobene konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Posredovan cenik brezplačno in franco

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

HOTEL BALKAN70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji
Cene zmerne Počakaj & Xogel**HOTEL BALKAN**

Parizka in londonska borza.
Pariz: (Sklep) — Francoska renta 98.07, italijanska renta —, španski exterior 97.30, akcijske otomanske banke 647 —. Menjice na London 251.80.

Pariz: (Sklep) Avstrijske državne železnice —, Lombard 178 —, unificirana turška renta 97.70, avstrijska plata renta 92.70, ogrska 4% zlata renta 95.30, Landerbank 475 —, turško srečke 145.25, parizka banka 1558, italijanske meridionalne akcije 8.15, akcijske Rio Tinto 17.84. Omahljiva.

London: (Sklep) Konsolidiran dolg 87 1/2, srebrni 31 1/2, Lombard 6 1/2, španska renta 95 1/2, italijanska renta 101 1/2, tržni diskont 3 1/2, menjice na Dunaju 24 1/2.

Tržna poročila 4. septembra.

Budimpešta. Pšenica za okt. K 14.32 do K 14.34, rž za okt. K 12.32 do 12.34, oves za okt. od K 13.20 do 13.22, koruza za sept. 12 — do 12.02.

Pšenica: ponudbe dobre, povpraševanje oživljeno, tendenca mirna. — Prodaja: 45.000 met. st., nespremenjeno; druga žita mirno. — Vreme: vroče.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za september 36 1/2, za december 36 1/2, za marec 37 1/2, za maj 37 1/2. Stalno. — Kava Rio navadna loco 38—40 navadna rečna 41—43 navadna dobra 43—44.

Hamburg. (Sklep). — Sladkor za september 19.15, za oktober 18.80, za november 18.40, za dec. 18.45, za januar 18.55, za februar 18.65. — Mirno. — Vreme: vroče.

Havre. (Sklep) Kava Santos good average za tekoči mesec 46.25, za december 44.75. Mirno.

New-York. Kava Rio za bodoče dobave: Stalno, za 5 do 15 stotink nižje. — Prodaja: 12.000 vreč.

London. Sladkor iz repe surov, 4 9 1/2. Sh. Mirno.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; mastnotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Kdor izven Trsta pisemno naroči kak „MALI OGLAS“, naj pošlje denar v naprej, ker drugače ne bo njegov oglas objavljen, če ni oseba poznana Upravi lista.

Tarifa je nastopljena na čelu „MALIH OGLASOV“ in vsakdo lahko preračuna, koliko mu je plačati s tem, da priloži besede. Oglase treba nasloviti na „INERATNI ODDLEK“ „Edinosti“. Na vprašanja potem pisem bo dal „INERATNI ODDLEK“ informacije odne la, če bo pisnu priložena znamka za odgovor.

Sodi mali in veliki so na prodaj v ulici Fontanone št. 15.

Službo išče v hotelu gospodična stara 19 let. Govori slovensko, nemško in madjarsko. Več pove „Ineratni odd. Edinosti“.

V trgovino z pecariškim blagom išče službo trgovski vajenec z dobrimi pričetki v Trstu ali v bližini. Nastopi lahko takoj. Več se izve pri „Ineratnem odd. Edinosti“.

Spalna soba se odda v najem za eno ali dve osebi na Greti. Več pove „Ineratni odd. Edinosti“.

Proda se vsa oprava za mesnico. Naslov pove „Ineratni odd. Edinosti“.

Gospodična učiteljica išče meblirano lepo sobo s hrano v slovenski ali nemški rodbini brez otrok. Soba mora biti prostorna, zračna. Ponudbe naj se pošiljajo pod šifro „15. septembra“ na „Edinosti“.

Mala družina obstoječa iz treh oseb, išče malo stanovanje z vrtom, vodo, ako mogoče plin v ulicah Fabio Severo, Romagnu, Commedia e, ali v Škorkli blizu mesta. Podpisala bi se pogodba za več let in vzel bi se tudi stanovanja v podnajem. Ponudbe, pisemne ali ustne preje, „Ineratni odd. Edinosti“ pod „Mala družina“.

Mali dvorec v Škorkli je na prodaj. Dvorec ima v pritličju: 1 sobo, kuhinjo, tušnico; v 1. nadstropju: 2 sobi in kuhinjo; v 11. nadst. tudi 2 sobi in kuhinjo, vse urejeno na novo, elegantno. Okoli dvorca je zemljišče (vrt z vodnjakom). Radi preselivne se dvorec prodaja za nizko ceno.

Kdor ima na prodaj dvorec, pripraven za stanovanje treh rodbin, oziroma s 3 stanovanji, ne velikimi, z vrtom, vodo, po možnosti plinom, naj pisemno obvesti o podrobnostih pod „DVOREC 77“, oziroma naj pride osebo v „Ineratni odd. Edinosti“. — Prednost imajo dvorci v Kolonji, sv. Ivanu, v bližini ulice Giulia, Boschetto, Rossetti.

Išče se 14—16-letnega dečka za trg. vajenca. Trdka Ribard Novak & Co. pri sv. Ivanu — Trst 336.

Gospodična v notarski pisarni želi svojo službo premeniti. — Ponudbe z označenimi pogoji na „Ineratni odd. Edinosti“ pod šifro: „Intelligentna“.

Zemljišče se prodaja v najlepšem kraju v Rocolu. Naslov pove „Ineratni odd. Edinosti“.

Deček 14 let več slovenskega, italijanskega deloma nemškega jezika, želi vstopiti kot praktikant v slovensko trgovino. Naslov pove „Ineratni odd. Edinosti“.

Mladenč vojašine prost, kateri je izvršil kmetijsko šolo, išče primerne službe. Govori slovensko, hrvaško in italijansko. Naslov pove „Ineratni odd. Edinosti“.

Prva slovenska zaloga in tovarna pohištva ANDREJ JUG — Trst, ulica sv. Lucije št. 18 (za deželnim sodiščem). Cene brez konkurence. — Svoji k svojim!

Gostilna „Stadt Laibach“ (ulica Giulia št. 15) Toči vino istrsko, vipavsko, furlansko in brisko. Ivrstna kuhinja. Priporoča se slav. občinstvu J. Kante.

Oglase, poslana, osmrtnice, zahvale, male oglase in v obče kakor koli vrsto oglasov sprejema „Ineratni odd. Edinosti“ v ulici Giorgio Galati št. 18 (Narodni dom) poln nadstropje, levo. Urad je odprt od 9. jutraj do 12. in od 3. do 8. pop. Po noči se sprejema v „Tiskarni Edinosti“.

Gospodska hiša v tržaški okolici nova z lepim razgledom, ob glavni cesti, z vodo, zelo pripravna za gostilno ali drugo obrt se prodaja po ugodni ceni ali pa se zamenja s kako hišo v mestu ali z malim posestvom v bližini mesta. Pojasnila pri „Ineratnem odd. Edinosti“.

Javni ples priredijo vojaški novinci na Gorjanskem dne 9. septembra na dvorišču gosp. Frana Dorolin. Vsaka točka 20 vinarjev. Za okolice vojaške novince vstopnina 3 K. Na obilno udeležbo uljudno vabi o Prireditelji. (99)

Josip Gorjanc

krčmar v Gorici

na Xorsu št. 3 v fitments-ovi palači

toči briska in furlanska vina

prve vrste in izvrstno pivo

postreže ob vsaki uri

gorkimi in mrzlimi jedili

ima sobe za prenočišče.

Vse po zmernih cenah.

Priporoča svojo krmo slavnemu občinstvu.

Barvarnica

pralnica in čistilnica na suho

(s parnim strojem)

za obleko brez razdiranja, blago, pohištvo

preginjala itd., kakor tudi dežnike

TRST — ulica Farneto št. 11 — TRST

Albin Boegan

O priliki plesov se izvrši najhitreje.

Preginjala se liko po 20 nč. komad.

OGLAS.V bogatej zalogi pohištva
Em. Ehrenfreund

(prej Josi)

ulica Nuova 24 (pritličje)

daja novo in rabljeno pohištvo po konkurenčnih cenah v najem.

M. GÁLTRST GORICA
Corso 4 Corso Verdi 45

Ovi in rjuhe od gume za vodo, vino in pivo. Predmeti s gume za tehniško uporabo, za stroje, sesalke (pumpo) zračni zglavniki, potniški zglavniki, angleški plašči za dež.

Cene, da se ni bati tekmovalja.

DOMENICO RAVALICO ulica Nicolò Macchiavelli št. 32. Telefon 1729**NOVA ZALOGA VINA**

Jstrska vina, furlansko belo in črno vino, dpolo in kraški teran.

Vino v steklenicah od enega litra 72 stot., v steklenicah od pol litra 36 stot. skupno z steklenico. — Kraški teran v steklenicah K 1.04, od pol litra 52 stot. skupno z steklenico. — Fina vina v buteljkah različnih vrst.

Za krčmarje in gostilničarje posebne cene.

Učilišče in vzgojevališče za deklice

Temeljiti pouk po učnem načrtu za osemrazredne ljudske šole na Primorskem. Letna plača 450 kron. — Hiša z vrtom, lep in zdrav kraj, krasen razgled na morje, kopalnica. Sprejemajo se tudi deklice v oskrbo čez dan. Pouk v slovenskem, nemškem, italijanskem, francoskem in angleškem jeziku; v godbi, glasovir, gosli citre, petje, v ženskih ročnih delih, v risanju in slikanju.

Šolske sestre

Trst — ulica G. Besenghi št. 6 — Trst.

„Avstrijsko parobrodno društvo“ - Trst.

(Avstro-amerikanska proga.) - Fratelli COSULICH.

Nova redna, hitra in direktna služba za blago in potnike

mej Trstom in Novim Jorkom.

Hitri in elegantni novi brzoparobrod

Sofia Hohenberg

odpluje dne 9. septembra t. l. v Novi York.

Cene jako nizke.

Potreba in hrana (vsek dan svež kruh in meso) dobro vino, zdravniške službe. Parniki so električno razsvetljeni in ventilirani. Potniki III. razreda imajo popolno svobodo na krovu.

Za pojasnila se je obrniti na društvo v Trstu, ulica Molin piccolo št. 2

Zaloga oglja in drv**M. RIBARIČ**

Trst, ulica Squero Nuovo 15, Trst

Prodaja na debelo in drobno

Pošiljanje na dom.

Svoji k svojim!

Občna Zavarovalnica

Ces. kralj. priv.

Občna Zavarovalnica

(Assicurazioni generali) v TRSTU

(Društvo ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnilo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru, zavarovanje na morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Stanje društva dne 31. dec. 1905:

Društvena glavica in rezerva	dne 31. decembra 1905.	K 270,052.078.64
Glavnica za zavarovanje življenja	do 31. decembra 1905.	771,879.007.54
Plačana povračila:		
a) v letu 1905.		30,285.711.02
b) od začetka društva do 31. decembra 1905.		827,976.227.40

*Tni računi, z.az. dosedaj plačanih odškodovanj tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančna pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva Via della Stazione šte. 8881 (v lastnej hiši).

Edvard Cuccagna

Trst, ulica Caserma 10 (ogel ulice Valdirivo)

Zaloga ustrojenih kož

z veliko izbero

nem predmetov za čevljarje.

Cene, da se ni bati konkurence.

Guerino Marcon

ulica Tivarnella šte. 9.

Priporoča svojo zalogo oglja in drv

ki je vedno preskrbljena z najboljšim kranjskim blagom. Prodaja na debelo in drobno. Pošiljanje na dom.

Telefon šte. 1664.

Najboljša reklama za trgovce,

obrtnike, rokodelce in zasebnike sploh,

so „MALI OGLASI“ v „Edinosti“

ZALOGO VINA

Podpisani sem v ulici Lazzaretto vecchio šte. 19

(na voglu ulice San Giorgio) otvoril

Za domačo rabo, pridelek iz svojih vinogradov v Badi (otok Brač)

in ga prodajam v steklenicah. Za sam kraj Vag zagotavljam, da je kakovost najboljša. Da zamorec omenjen odjemalen janciti za pristno vino, sem sklenil, da ga delavam v originalnih steklenicah iz svojih kleti v Badi in da ga tako razpošiljam tudi na stanovanja.

Za krčmarje in gostilničarje primerne cene.

V nadi, da me počastite z Vašo naročbo beledine in mlaneje

IVAN CVITANIČ.

Ermano Cattelani

Trst, ulica Acquedotto šte. 10 Trst

Inštalacija za vodo in plin.

Velika zaloga držal za svetiljke, tulipanov, aparatov in vseh drugih predmetov za žarno luč.

Zaloga mrežic prve kakovosti.

Izvršuje o priliki 24. avgusta povodom premeščen stanovanja ali trgovine prenos svetilk.

Izposojuje svetiljke po tovarniški ceni.

Naročbe se izvršujejo točno.

Carlo Vitez

Trst, Trg S. Carlo 2 — Uhod ul. del Arsenale

AUTORIZOVANA

mehanična delalnica

za inštalacije plina, vodovodov in električne razsvetljave.

Velika zaloga priprav za žarne luči na plin.

„École française“.

Pouk v govoru in praktični trgovski korespondenci v jezikih: francoski, italijanski, angleški, nemški, španski itd. itd., in sicer na podlagi kombiniranega sistema POEHLMAN. — Originalna, hitra in najlaglja metoda, ki doseže vspeh v 12 lekciyah.

URAD

za prevajanje iz vseh jezikov

ulica del Farneto št. 3, I. nad.

Vedno odprto.

Prva in edina pisarna v vojaški stvari

kontesijonirana od vis. c. k. namestništva

Borzni trg, Trst

(uhod pod prehodiščem.)

Daja nasvete in informacije o vsem, kar se tiče navačenja in vojaške službe.

Izdeluje in odposilja vsako vrsto prošenj vojaškega značaja — oproščenje od vojaških vaj in kontrolnih shodov, enoletno dovoljenje, ženitba, dosezanje zakonitih ugodnosti glede prezenčne službe vsprejelja v vojaške šole itd. itd.

Pooblaščen je zastopati stranke pred upravnimi oblastnjami.

Posreduje v najtežavnih slučajih.

Iteševanje hitro in točno.

URADNE URE:

Ob delavnikih od 9.—12. pop. in 4.—7. pop.

Ob nedeljah in praznikih od 10.—12. popoldne.

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije vdove Salarini

Ponte della Fabra 2 (vokal Torrente).

ul. Poste Nuove 5 „Alla Città di Londra“

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške, dečke, kostumi za otroke. Povrtniki, močne jope, kožni in raznih paletofov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremodljivi plašči (pristni angleški). Specijaliteta: blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

FRANCESCO S. DONATI

elektrotehnik

TRST, ulica dell' Acquedotto št. 25

Autorizovana elektrotehnična delavnica s pridelavo

mehanično delalnico

Sprejema vpeljava elektrone razsvetljave, zvoncev, telefonov, strojev, kakor tudi mehnična dela, ki so v zvezi z elektrotehniko, kakor poprave dinamičnih motorjev in prenosov svetilk kakršnokoli boljšanja.

Cene jako zmerne in izvršitev poprav.

Andrej Rudeš, mizar

in izdelovalec pohištva

ulica Irene della croce 4, in ulica Soussa 8

Ima vedno v zalogi zakonske in obedovalne sobe najfinije in trdno delane v lastni delalnici.

Posebna izbira kuhinjske oprave.

Specijaliteta: OMARE-LEDENICE

Sprejemlje kakor koli naročila za tu in za zunan, kakor tudi poprave.